

Karácsonyi ajándék

Irtá: **Sándor Pál** országgyűlési képviselő, az OMKE elnöke

Néhány nappal ezelőtt az új pénzügyminiszternél jártam. Vázoltam előtte a magyar gazdaság mai rendkívül súlyos helyzetét, amelyben együtt szenved mezőgazdaság, ipar és kereskedelem. A kereskedelem helyzete csak annyival súlyosabb az egyéb termelő rétegek helyzeténél, mert a kereskedelemnek egészen speciális nehézségekkel kell küzdeni. Küzdenie kell a meg nem értéssel, a kereskedelem jelentőségének félreismerésével, aminek gyakorlati kihatásai: államilag támogatott alakulatokkal való egyenlőtlen verseny s főleg olyan adóügyi nehézségek, amelyeknek a megszüntetéséért esztendőik óta hiába küzd, érvel, harcol a kereskedelem.

Csak a fényüzési adóval kezdem. Németország eltörölte, Ausztria leépítette, Csehszlovákia a jövő évben szünteti meg. Vajjon azért történik-e mindez, mert ezeknek az országoknak: nincs többé szükségük a fényüzés magasabb megadóztatására? Talán ott már megszűntek azok a viszonyok, amelyek indokoltá teszik szociális szempontokból ennek az adónak a fentartását? Nem ezért. Hanem azért, mert ezeknek az államoknak a pénzügyi vezetői belátták a fényüzési adó romboló hatását. Belátták azt, hogy a fényüzési adó fentartása eltereli országukból az idegenforgalmat. Teljesen megszünteti a műipart, fejleszt a csempészést. Elvonja tehát a kereskedelem forgalmát, kiviszi a fogyasztókat a külföldre és mindezt anélkül, hogy abból az ál-

lannak komoly jövedelme volna.

Ezért kértem a pénzügyminisztert arra, hogy a fényüzési adó alá eső cikkek jegyzékét lényegesen szűkítse meg s ha fenn akarja tartani ezt az adónemet, tartsa fenn az ékszerre, tartsa fenn a pezsgőre, vagy a francia parfümre, de ne adóztassa meg luxusadóval a varrólányok vasárnapi selyemruháját és a kishivatalnokok nyakkendőjét.

Karácsonyi ajándékként kiadott most a pénzügyminiszter egy fényüzési adórendeletet. Eltörölte egy pár cikkről — valóban közszükségleti cikkekről — a luxusadót. Én a pénzügyminiszternek ezt a rendeletét valóban karácsonyi ajándéknak tekintem, Nem azért, amit az betűszerint tartalmaz. Mert elvégre a nyakkendőnek, az esernyőnek és a kvarglinak a fényüzési adó alól való mentesítése már évek óta logikus lett volna és így ebben önmagában nem látok karácsonyi ajándékot. Ezt már *Bud János* is megtehetné volna.

De karácsonyi ajándékot látok abban, hogy akadt végre egy magyar pénzügyminiszter, aki megindult a helyes úton. Végre gondolkodik a miniszter azon, hogy a gazdasági élet követelményeivel számolva, le kell szállítani az adókat, meg kell szüntetni a kereskedelem legégetőbb sérelmeit, hogy itt tarthassuk a magyar fogyasztót s hogy egyenlő fegyverekkel versenyezhesünk a külfölddel s hogy a kereskedelem megkereshesse az állam számára a szükséges adóösszegeket.

»Szeged mindenkori hatóságának napról-napra megújuló kemény harcot kell vívnia a város elnéptelenedése ellen«

Karácsonyi beszélgetés Somogyi Szilveszterrel az árviz félszázados évfordulója előtt

(A Délmagyarország munkatársától.) A polgármester valószínűleg előre sejtette, hogy az idén sem menekül meg a karácsonyi nyilatkozás kellemetlenségei elől. Előre készülhetett rá, mert sorsába beletörődve ült le íróasztala mellé, kizárólag olvasásra használt csontkeretű szemüvegét maga elé tette és elszántan szólt:

— Tessék kérdezni. A karácsonyi vádlott leült és várja a keresztkérdéseket.

Hosszabb bevezetéssel kezdtek. Elmondottuk, hogy Szeged története most fordul be abba az esztendőbe, amely az ötvenedik nagy árviz óta. A publikum a polgármestertől általános beszámolófélt vár az elmúlt félszázad vágyairól, terveiről, reményeiről és eredményeiről, de várja a következő félszázad programjának legalább halvány vázlatát is. Legjobban mégis arra kíváncsi, mert ez van legközelebb hozzá, hogy a város mivel

teszi emlékeztetéssé a szomorú katasztrófa évfordulóját.

— Világraszóló ünnepségről szó sem lehet — mondotta a polgármester —, ezt a szomorú jubileumot Szeged csak csendes alkotó munkával ünnepelheti meg. Az ünneplés legszebb módja a hasznos intézmények létesítése. Szegeden az elmúlt évszázad utolsó éveiben sok ilyen intézmény létesült. Ezek nagyrésze már teljesen készen van, másik része rövidesen befejeződik, van olyan is, amelynek csak most rakják le az alapjait. Kell még egy-két év, amíg teljesen elkészülnek. Nekünk tulajdonképpen nem is az árviz évfordulóját kell megünnepelnünk, hanem a rekonstrukciót, amely 1880-ban kezdődött és így 1930-ban lesz az ötven éves jubileuma. Majd akkor adjuk hírül a világnak, hogy a Tisza iszapjából mit alkotott a rekonstrukció.

Emlékeztetünk most a polgármestert arra az öltre, amelyet Móra Ferenc vetett fel és amelyet magáévá tett a kultuszminiszter is, hogy tudniillik a város

a népvándorláskori múzeum

felépítésével ünnepelje meg a rekonstrukció félszázados évfordulóját.

— Minden így kezdődik — állapította meg a polgármester — először megszületnek az új, a szép ötletek, azután megindulnak körülöttük a tárgyalások, a végén azután eldől, hogy melyik valósítható meg közülük, melyik nem. Minden attól függ, hogy mire képes a város.

— A jubilálásnak érdekes módja lenne az is, amiről már nagyon sokszor volt szó — penditetünk meg egy régi ötletet — ha Szegedből az ötvenedik évben végre

megyeszékhely

lenne.

— Szeged megyeszékhely? — úgy, első látszatra nem is rossz gondolat, megvalósítása azonban hatalmas szuronyerdőbe ütközik. Hogy Szegedből megyeszékhely lehessen, ahhoz külön vármegyét kellene kihalítani a meglévő vármegyék testéből. De a vármegyék szívósan ragaszkodnak közel ezeresztendő területükhöz. Ha Tisza Lajos nem tudta megcsinálni Szeged-megyét, akkor azt már senkinek csinálhatja meg. A megyei rendszernek különben sincs ma már nagy jelentősége. A me-

gye ma már nem más, mint szép történelmi emlékek, amely előbb-utóbb ugyanis megszűnik, mert felesleges fényűzést jelent a mai viszonyok között. Nagyon jellemzi a helyzetet, hogy egyetlen megye, Pestmegye területe majd egyharmada a csonka ország területének. Sokkal észszerűbb lenne, ha az országot közigazgatási kerületekre osztanák. Nagyon sok felesleges kiadástól szabadulna így meg az állam.

A beszélgetés ezután az elkanyarodás után ismét visszakanyarodott Szegedre.

— Ha most, az ötvenedik évfordulón megáll egy pillanatra polgármester ur és visszatekint az elmúlt félszázadra, mit lát? — kérdeztük.

— Az árviz óta én vagyok a harmadik polgármestere ennek a városnak. Az első Pálffy Ferenc volt, aki 1903-ig volt polgármestere a városnak, utána következett Lázár György, akit 1915-ben én váltottam fel. Pálffy iszap alá süllyedt romhalmaz fölött kezdte meg a polgármesterkedést. A város pusztulása részvétet keltett az egész világban, megszűntek küldtek segítséget az ujjáépítés nagy munkájához, állam és társadalom versenyzett Szeged talpraállítására körül. De kivette a munkából alaposan a részét Szeged dolgos népe is, amely meleg szeretettel ragaszkodott ősi tűzhelyéhez. A királyi biztosság gyönyörű, szabályos, csak kissé túlnagy kereteket teremtett az ujjáépülő Szeged számára és arra gondolt, hogy ezeket a kereteket tartalommal az életnek kell majd kitöltenie. Az élet azonban mindig hullámzik, egyszer kedvezőbb konjunktúrákat teremt a fejlődés számára, máskor kedvezőtleneket. Pálffy Ferenc hosszú polgármestersége alatt Szeged normális életet élt. Tisza Lajos új intézményeket helyezett el Szegeden, idehozta többek között a vasúti üzletvezetőséget és a táblát. Pálffy után Lázár következett, aki rohamos gyorsasággal fejlesztette tovább az elődjétől átvett alapot és különösen szépség dolgában vitte előre városát. Hasznos dolgokat is létesített, a vízvezetékét, a villamost, ahol azonban elkövette azt a hibát, hogy nem házikezelésben cserélte fel a lóvasutat a villamossal. Abban az időben különben is idegenkedtek a házikezeléstől. A legjobban az tanúsítja ezt az idegenkedést, hogy még a közkórházban ápolt betegek ételmezését is vállalatba adták.

— Én a háború második esztendejében vettem át a polgármesteri tisztséget. Nagyon régen volt, mennyi minden történt azóta. De azért sohasem felejttem el, hogy annak a napnak az estéjén, amikor megválasztottak polgármesterré, először tárgyaltunk arról, hogy a kenyérlisztet hány százalékkal kukoricaliszttal kell keverni. Azóta nagyon sok baj, sok csapás érte a várost. A háborút, a forradalmakat és az ellenforradalmakat elég szerencsésen megusztuk, a legnagyobb bajt, a legnehezebbet kiheverhetők a békeszerződés zúdította ránk, mert határvárossá tett bennünket,

a Bánáttal, a Bácskával együtt körülbelül háromszázezer fogyasztótól fosztotta meg a szegedi kereskedelmet és a szegedi ipart és kétszáz községet rabolt el Szeged Hinterlandjából.

— Én nem szoktam programot adni soha, mert nagyon jól tudom, hogy a szép programok kilenc-tized része sohasem valósul meg. Szeged jövő programjának van azonban egy főpontja, vagy ha így jobban tetszik, ez a gerince — ez pedig az, hogy

Szeged mindenkori hatóságának napról-

DEUTSCH ALBERT

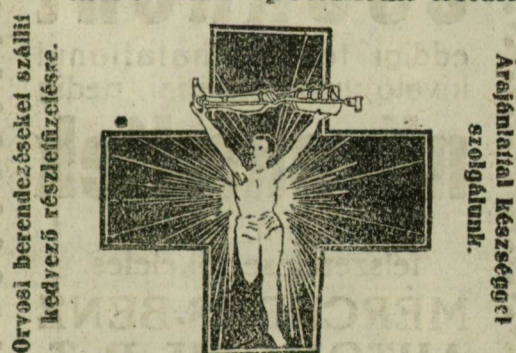
villamossági és műszaki vállalat és villamos anyagraktár

Rádiókészülékek és alkatrészek. Állandó csillárkiállítás!

Szeged, Kárász ucca 3. Telefonszám: 6-71.

Művegtagok

testgyógyászati gépek, gyógyászati haskötők, sérvkötők, hidtálpbetétek méret után speciálisan készült

Balogh és Társa orvosi műszerész és kőműves Szeged, Kárlay Albert (volt Hld u.) 1. Telefon 4-61.